

## Stosowanie nadrzędnych zasad rachunkowości w Rosji

Joanna Koczar\*

**Streszczenie:** *Cel* – Celem artykułu jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie o treść nadrzędnych zasad rachunkowości w systemie rachunkowości w Rosji po przemianach ustrojowych.

*Metodologia* – Analiza literatury przedmiotu oraz aktów prawnych, dedukcja.

*Oryginalność/wartość* – Wykazanie obecności nadrzędnych zasad rachunkowości w obowiązującym obecnie rosyjskim prawie bilansowym oraz przedstawienie ich wcześniejszej obecności w teorii i praktyce rosyjskiej rachunkowości.

*Wynik* – W artykule wskazano nadrzędne zasady rachunkowości oraz dokonano analizy ich stosowania we współczesnym systemie rachunkowości w Rosji.

**Słowa kluczowe:** nadrzędne zasady rachunkowości, rosyjskie prawo bilansowe, system rachunkowości

### Wprowadzenie

Proces asymilacji nadrzędnych zasad rachunkowości w różnych krajach był rozłożony w czasie i zależał między innymi od warunków gospodarczych, a sam zakres ich stosowania nie zawsze jest tożsamy.

Z punktu widzenia szczegółowości można wyodrębnić zasady ogólne (nadrzędne) oraz zasady szczegółowe. Nadrzędne zasady (konceptje) rachunkowości charakteryzują się pewną stabilnością i ograniczeniami wyboru. Natomiast zasady szczegółowe powinny być zgodne z zasadami nadrzędnymi. Obie grupy zasad stanowią podstawę do sporządzania sprawozdań finansowych (Walińska, 2014, s. 30–32).

Zasady nadrzędne „syntetyzują sobą ogólne generalne sposoby rozumowania w każdym dowolnym przypadku praktycznym” (Gmytrasiewicz, Karmańska, Olchowicz, 1998, s. 31) i stanowią metodologiczne normy języka opisu rachunkowości (Gmytrasiewicz, Karmańska, 2002, s. 21). Służą realizacji zasady *true and view* (tożsamej z celem rachunkowości) (Walińska, 2014, s. 31).

Wielu polskich badaczy (np. E. Walińska, Z. Messner, I. Olchowicz, D. Krzywda), jako nadrzędne wymienia zasady: memoriału, współmierności, ostrożności, kontynuacji działania, ciągłości (porównaj: Walińska, 2014, s. 34–39; Micherda, 2006, s. 23–24; Olchowicz, 2001, s. 26–27) oraz dodatkowo: istotności (I. Olchowicz), zakazu kompensaty (E. Walińska,

\* dr Joanna Koczar, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Katedra Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej, e-mail: joanna.koczar@wp.pl.

I. Olchowicz), przewagi treści nad formą (Z. Messner, D. Krzywda). B. Micherda i E. Nowak wymieniają wśród nich również zasadę periodyzacji i podmiotowości (Micherda, 2006, s. 24–25; Nowak, 1998, s. 18–20)

Inni również poświęcają zasadom kontynuacji działania, periodyczności, ostrożności, współmierności kosztów i przychodów, przewadze treści nad formą oraz podmiotowości i pomiaru w jednostkach pieniężnych wiele uwagi w swoich pracach, jako „ogólnie akceptowanym zasadom rachunkowości” (Hendriksen, 2002, s. 60, 108–116, 125, 164–168, 384). Niektórzy autorzy wśród podstawowych zasad wymieniają jedynie zasadę współmierności, kontynuacji działania, ostrożności i ciągłości, a zasady: kasową i memoriałową określają jako „nadrzędne zasady rachunkowości, na podstawie których przygotowywane są sprawozdania finansowe” (Glynn, Perrin, Murphy, 2003, s. 56–57, 61–62). Niezależnie od sposobu klasyfikacji są one stosowane w praktyce i mają swoje miejsce w prawie bilansowym poszczególnych krajów oraz w MSSF.

Implementacja nadrzędnych zasad rachunkowości w Rosji po transformacji ustrojowej rozpoczęła się wraz z przejściem z gospodarki centralnie planowanej na rynkową. Nie oznacza to, że nie były one wcześniej znane – część z nich nie była jednak stosowana, lub były stosowane w ograniczonym zakresie. Można również zauważyć, że w rosyjskiej literaturze przedmiotu okresu socjalizmu niewiele na ich temat napisano, prawdopodobnie dlatego, że nie stanowiły one, w przeciwieństwie do „niekończących się i nie mających znaczenia dyskusji o przedmiocie i metodzie” (Соколов, Соколов, 2011, s. 251–252), przedmiotu zainteresowania badaczy. Można stwierdzić, że zasady te padły ofiarą dążenia do podbudowania rachunkowości teorią marksizmu i scholastycznego rozumowania. W okresie postsocjalistycznym nadrzędne zasady rachunkowości pojawiły się w literaturze przedmiotu. Nie sięgając do lat 90. XX wieku można przytoczyć przykłady odnoszenia się do nadrzędnych zasad rachunkowości przez takich autorów jak V. Palij (Палий, 2007, s. 19–23) czy M. Bułatov (Булатов, 2005, s. 35–36). Pierwszy autor zalicza np. zasady memoriału i kontynuacji działania do nadrzędnych, a zasadę przewagi treści nad formą do cech jakościowych sprawozdania finansowego. Drugi wskazuje nadrzędność zasady podmiotowości, kontynuacji działalności, ciągłości i periodyzacji. Inny z badaczy do zasady memoriału i kontynuacji działania odnosi się jako do tez, które nazywa „uzupełniającymi” lub „wspomagającymi”, bez których „można się obejść” (Цыганков, 2011, s. 284–285). Wiele miejsca w swoich pracach poświęcił omawianym zasadom również J. Sokolov, ale mimo upływu lat, nie ma wśród rosyjskich naukowców zgody co do klasyfikacji zasad.

Wraz z rozpoczęciem zmian gospodarczych Rosja zadeklarowała dostosowanie systemu rachunkowości do zasad obowiązujących na świecie. W związku z tym w latach 90. XX wieku rozpoczął się proces reformowania prawa bilansowego. Oznaczało to również wprowadzenie do prawa bilansowego i praktyki rachunkowości nadrzędnych zasad rachunkowości.

Celem artykułu jest próba udzielenia odpowiedzi na pytanie o treść nadrzędnych zasad rachunkowości w systemie rachunkowości w Rosji po przemianach ustrojowych. Jako metody badawcze wykorzystano analizę literatury przedmiotu oraz aktów prawnych, dedukcję oraz wywiady przeprowadzone wśród księgowych.

## 1. Rys historyczny zmian geopolitycznych

Rachunkowość w Rosji, w tym w ZSRR, rozwijała się w specyficznych warunkach. Zarówno w czasach caratu<sup>1</sup>, jak w dobie centralnie sterowanej gospodarki, rozwój ten następował pod wpływem państwa, „z jego inicjatywy i pod jego kontrolą” (Соколов, Соколов, 2011, s. 125) i, co należy podkreślić, przede wszystkim w celu zaspokajania jego potrzeb informacyjnych. Wynikało to zarówno z przewagi własności państwowej, charakteru gospodarki, ale i mentalności społeczeństwa. W okresie caratu głównym czynnikiem wpływającym na rozwój rachunkowości i kształtowanie zasad była kontrola nad majątkiem cara, natomiast w czasach ZSRR szczególnie wpływ na rachunkowość miała statystyka publiczna. Przez dziesięciolecia rachunkowość służyła jako instrument ochrony socjalistycznej własności, instrument kontroli realizacji ustalanych na szczeblu centralnym planów oraz źródło informacji statystycznej. Kontrola ta była realizowana przez upoważnione do tego organy, a w głównej mierze podlegał jej stan aktywów i wykorzystanie czynników produkcji oraz, dodatkowo, wykorzystanie czynników produkcji czy adekwatność zapasów w stosunku do obowiązujących norm.

Można stwierdzić, że w warunkach, w których osiągnięcie zysku nie było priorytetem, a niekonkurencyjne otoczenie nie stymulowało dbałości o poziom kosztów, rachunkowość została sprowadzona do roli ewidencji statystycznej. Z punktu widzenia odbiorcy informacji (państwa – właściciela i decydenta) sztywne zasady w zakresie polityki rachunkowości, obowiązujący plan kont oraz wzory dokumentów źródłowych było wygodnym rozwiązaniem.

Gospodarka rynkowa i pojawienie się nowych uczestników obrotu gospodarczego w postaci prywatnych przedsiębiorstw spowodowało konieczność weryfikacji obowiązujących przepisów, a w większości przypadków konieczność zbudowania ich od podstaw.

W 1991 roku miały miejsce wydarzenia stanowiące preludeum procesu reform prawa bilansowego. Zalicza się do nich, między innymi, opublikowanie nowego planu kont<sup>2</sup> oraz określenie nowego zestawu elementów wchodzących w skład sprawozdania finansowego. Był to początek radykalnych zmian w regulacjach i metodologii rachunkowości oraz audytu. W 1992 roku został zatwierdzony jeden z pierwszych i najważniejszych dokumentów z zakresu rachunkowości: Standard o rachunkowości i sprawozdawczości finansowej. Większość prac dotyczących zmian wprowadzanych w zakresie rachunkowości została przeprowadzona w Ministerstwie Finansów (MF) przy współpracy zagranicznych ekspertów. Wśród tych zmian warto wymienić:

- obowiązek formułowania pełnej i wiarygodnej informacji o rezultatach działalności podmiotu i jego sytuacji finansowej,

<sup>1</sup> Okres od 862 do 1700 r., przed reformami wprowadzonymi przez Piotra I.

<sup>2</sup> W Rosji nadal obowiązuje wzorcowy plan kont, publikowany przez Ministerstwo Finansów, podobnie jak było wcześniej. Wprowadzenie do niego na początek 17 nowych kont (wśród nich np. konta umożliwiającego kumulowanie wypracowanych zysków z przeznaczeniem na rozwój), dostosowanych do nowych warunków, było dużym osiągnięciem.

- obowiązek informowania użytkowników o rezultatach działalności i sytuacji finansowej,
- wycenę majątku w rublach rosyjskich,
- wycenę aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych według kursu banku centralnego ogłoszonego na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego,
- przyjęcie założenia o prowadzeniu działalności przez podmiot gospodarczy (**zasada podmiotowości**), co spowodowało, że księgi rachunkowe poszczególnych podmiotów zostały rozdzielone,
- wprowadzenie obowiązku stosowania zasady podwójnego zapisu oraz zasady powtórnego zapisu (od tej pory ewidencja analityczna i syntetyczna miały być zgodne),
- wprowadzenie zasady stosowania zakładowych zasad rachunkowości w sposób **ciągły**,
- obowiązek wprowadzania do systemu rachunkowości wszystkich zdarzeń gospodarczych.

Te zmiany zbliżyły rosyjskie prawo bilansowe do rozwiązań przyjętych w innych krajach, chociaż proces przekształcania prawa, mimo upływu lat, jeszcze się nie zakończył. Należy również podkreślić, że obowiązujące obecnie w Rosji standardy nie są kalką MSSF. Szczególnie widoczne jest to w sprawozdaniach finansowych dużych podmiotów gospodarczych, sporządzanych, zgodnie z prawem, oddzielnie w oparciu o standardy krajowe i międzynarodowe. Na przykład w ostatnich dostępnych obecnie sprawozdaniach spółki Tatneft (za 2015 r.) różnica w wysokości wyniku finansowego brutto według rosyjskich standardów i MSSF wynosi ok. 26 000 mln rosyjskich rubli (ponad 20%)<sup>3</sup>.

Wiodąca rola państwa jako użytkownika informacji sprawozdawczej nadal ma duży wpływ na kształt systemu rachunkowości, co należy uznać za jeden z czynników hamujących proces reformowania. Najważniejszymi odbiorcami informacji z systemu rachunkowości nadal są organy statystyczne i podatkowe. Wpływ innych odbiorców, takich jak inwestorzy czy kredytodawcy – jest minimalizowany.

Na tym tle pojawiło się pytanie o obecność powszechnie akceptowanych zasad rachunkowości w rosyjskim prawie bilansowym.

## 2. Zasady rachunkowości w praktyce

**Zasada podmiotowości** pojawiła się w rosyjskiej rachunkowości, jak już wspomniano, wraz z przejściem od gospodarki centralnie planowanej i powszechnie występującej państwowej własności na gospodarkę rynkową. Jej wprowadzenie w życie było spowodowane pojawieniem się prywatnej własności.

---

<sup>3</sup> Według A.J.H. Enthovena w 1998 r. różnica ta w tym samym podmiocie wynosiła ok. 58%. Enthoven podkreśla, że wówczas przyczyną tej sytuacji była wymiana barterowa, która była (i jest nadal) traktowana zgodnie z prawem jako sprzedaż, a tym samym powoduje powstanie przychodu według krajowych standardów.

Zgodnie z **zasadą kontynuacji działalności** sprawozdanie finansowe sporządza się przy założeniu, że w dającej się przewidzieć przyszłości podmiot jest w stanie i ma zamiar kontynuować swoją działalność. W przypadku braku takiego założenia sprawozdanie finansowe sporządza się według innych zasad. Można przyjąć tezę, że w czasach socjalizmu kontynuowanie działalności przez przedsiębiorstwa było przyjętą, uznawaną za pewnik normą<sup>4</sup>. Nie istniała potrzeba wydawania oświadczeń w tym zakresie, ani uzależniania od jej występowania stosowania innych zasad, ponieważ dopiero nowe, zmienne warunki działania podmiotów (konkurencja na rynku, konieczność reagowania na zmieniające się potrzeby klientów) spowodowały konieczność zastanawiania się nad przyszłością. Współcześnie zasada kontynuacji działalności ma swoje miejsce w rosyjskim prawie bilansowym.

Historycznie starszą od **zasady memoriału** jest zasada kasy (kasowa)<sup>5</sup>. Zgodnie z nią systematycznie rejestrowane były wpływy i rozchody środków pieniężnych, co umożliwiała kontrolę stanu tych aktywów. Za moment określenia młodszej zasady, memoriału, uznaje się XIV wiek (Gmytrasiewicz, Karmańska, Olchowicz, 1998, s. 32). Obecnie jest ona zasadą powszechnie akceptowaną, gwarantującą kompletność ujęcia w księgach danego podmiotu wszystkich zmian w stanie majątku oraz prawidłowe ustalenie wyniku finansowego. Zgodnie z nią w księgach danego podmiotu ujmowane są wszystkie operacje, które wystąpiły w danym okresie. Jej przestrzeganie „pozwała uniknąć subiektywizmu w decyzjach dotyczących momentu wystąpienia zmian majątkowych wywołanych działalnością gospodarczą jednostki” (Gmytrasiewicz, 2005, s. 845). Jednak uzyskanie poprawności obliczeniowej wyniku finansowego umożliwia dopiero zastosowanie zasady współmierności.

Niektóre źródła wskazują, że zasada memoriału pojawiła się w Rosji w 1862 roku, czyli w momencie uznania, że należności mogą być ujęte w aktywach, jeżeli są wiarygodne. Jednak J. i V. Sokolow twierdzą, że wprowadzenie do rachunkowości pojęcia czasu Rosja zawdzięcza dopiero S. Baracowi. W czasach, kiedy jemu współcześni byli skłonni powiązać sprawozdanie finansowe z zakończeniem cyklu gospodarczego, twierdził on, że przychody i koszty powinny być związane z danym okresem sprawozdawczym (Соколов, Соколов, 2011, s. 146). Proces utrwalania w Rosji zasady memoriału jako fundamentalnej przetrwał socjalizm. W ZSRR ignorowano procedury uznawania zgodnie z nią przychodów, ale stosowano ją w stosunku do kosztów. Takie podejście powodowało ich niewspółmierność aż do 1994 roku. Można wyodrębnić cztery okresy związane ze stosowaniem zasad: kasowej i memoriału (tab. 1).

<sup>4</sup> Na przykład skoro cena była ustalana jako pochodna kosztu wytworzenia, a nie przez rynek, to raczej nikt nie analizował możliwości upadku danego podmiotu. Co do zasadniczych zmian w zakresie prowadzenia działalności – fabryka samowarów zaczęła produkować broń – to znaczy, że właściciel (państwo) miał taką potrzebę. Nie było natomiast potrzeby rozważania możliwości kontynuowania działalności, a nawet nie mogło być, bo po pierwsze niewiele osób o tym wiedziało, a po drugie broń musiała być produkowana i sprzedawana z różnych powodów.

<sup>5</sup> M. Gmytrasiewicz zwraca uwagę na fakt, że ta powszechnie obowiązująca opinia nie jest do końca prawdziwa w świetle zachowanych dokumentów (szerzej: Gmytrasiewicz, 1977, s. 35).

**Tabela 1**

Zasada memoriału i zasada kasowa w rachunkowości w czasach ZSRR i FR

Lp.	okres	Zasada ujmowania i prezentacji		Podstawa stosowania
		kosztów	przychodów	
1	1960 – 1961	memoriału	kasowa	Pismo Ministra Finansów ZSRR (z 25.04.1959)
2	1992–1993	memoriału	memoriału i kasowa	Plan kont (z 1991)
3	1994–1998	memoriału	memoriału	Krajowy Standard Rachunkowości (PBU 1/94) Polityka rachunkowości przedsiębiorstwa
4	1999–	memoriału i kasowa	memoriału i kasowa	Prawo bilansowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy rosyjskiego prawa bilansowego.

Zmiany gospodarcze w latach 90. XX wieku i deklaracje zbliżenia rozwiązań stosowanych w Federacji Rosyjskiej (FR) do rozwiązań przyjętych na świecie powinny były spowodować dość szybkie rozpowszechnienie stosowania zasady memoriału (szczególnie w stosunku do przychodów). Jednak w roli czynnika hamującego jej upowszechnienie wystąpiła niestabilność płatności po przemianach ustrojowych, co spowodowało opóźnienie jej wprowadzenia i stosowania. Obecnie zasada ta jest powszechnie stosowana (zgodnie z prawem bilansowym), a jedynie niektóre podmioty, posiadające prawo stosowania uproszczeń w rachunkowości mogą ujmować koszty i przychody zgodnie z zasadą kasową (szerzej: Koczar, 2016, s. 141–149).

System rachunkowości podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w Rosji jest kształtowany przez prawo bilansowe, które obejmuje dokumenty normatywne sporządzane w podmiocie gospodarczym (szerzej: Koczar, 2012, s. 259–275). Jednak to ustawy, instrukcje itp., zatwierdzone przez MF (i tam najczęściej przygotowywane), mają największy wpływ na kształt tego systemu (wzorcowy plan kont, wzory poszczególnych dokumentów). Jedną ze szczególnych cech rachunkowości w Rosji jest przewaga **formy nad treścią**, a zatem odwrotność powszechnie uznanej **zasady przewagi treści nad formą**.

Jeżeli przyjąć, że w Europie i USA prowadzenie ksiąg rachunkowych i sporządzanie sprawozdań finansowych służy przedstawieniu obiektywnej informacji sprawozdawczej, to w Rosji ten proces służy głównie obserwacji, mierzeniu i ewidencji danych dotyczących majątku danego podmiotu. Sprawozdawczość finansowa służy przede wszystkim sporządzeniu sprawozdań podatkowych oraz umożliwia służbom podatkowym ocenę celowości i efektywności operacji gospodarczych. Jak już wspomniano, sprawozdawczość finansowa jest też szeroko wykorzystywana przez organy statystyki publicznej. Ułatwienie pracy urzędowi jest jednym z powodów, dla których w Rosji tak ogromne znaczenie ma unifikacja dokumentacji (w tym dokumentów źródłowych) oraz gromadzenie danych i prezentowanie informacji zgodnie z wytycznymi otrzymanymi z zewnątrz.

Zgodnie z **zasadą istotności** informacje uzyskiwane na wyjściu mają być istotne, co w opinii księgowych, zebranych na podstawie wywiadów, jest w Rosji ignorowane. Służby finansowo-księgowe nadal gromadzą i przetwarzają ogromne ilości danych, z których powstają informacje w dużej mierze nieprzydatne żadnemu z odbiorców, poza urzędami podatkowymi i statystycznymi, chociaż należy podkreślić, że zasada ta teoretycznie ma swoje miejsce w prawie bilansowym.

## Uwagi końcowe

Jedną z postulowanych od lat 90. XX wieku zmian w rosyjskiej rachunkowości jest jej zbliżenie do norm obowiązujących na świecie, w tym do MSSF. Trwający proces reform wiele w tym zakresie zmienił, jednak wciąż obowiązujące, krajowe standardy różnią się od międzynarodowych. Rosyjskie prawo nadal w znaczący sposób reglamentuje procedury związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz sporządzaniem sprawozdań finansowych oraz strukturę i formę przedstawienia informacji sprawozdawczej, jak również wzory pierwotnych dokumentów.

Kierunek reformowania rachunkowości spowodował, że obecnie zarówno w rosyjskojęzycznej literaturze z dziedziny rachunkowości, jak i w prawie bilansowym nadrzędne, powszechnie akceptowane zasady rachunkowości znalazły swoje miejsce. Należy podkreślić, że nie wszystkie pojawiły się wraz ze zmianami, które przyniosły lata 90. Niektóre z nich obecne były w systemie rosyjskiej rachunkowości już np. w okresie przedrewolucyjnym, a nawet przetrwały czas socjalizmu (można powiedzieć, że w „zahibernowanej” formie). Dopracowania wymaga stosowanie w praktyce zasady istotności, natomiast stosowanie zasady wyższości treści nad formą jest zaledwie postulatem. Warto jednak również zwrócić uwagę na to, że obecnie, podobnie jak w Polsce, nie ma zgodności co do klasyfikacji nadrzędnych zasad rachunkowości w literaturze przedmiotu.

## Literatura

- Булатов, М. (2005). *Теория бухгалтерского учёта*. Москва: Экзамен.
- Цыганков, К. (2011). *Начала теории бухгалтерского учёта*. Москва: Инфра-М.
- Glynn, J.J., Perrin, J., Murphy, M.P. (2003). *Rachunkowość dla menedżerów*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Gmytrasiewicz M. (1977). *Teoretyczne podstawy modeli ewidencji księgowej*. Warszawa: SGPiS.
- Gmytrasiewicz, M. (red.) (2005). *Encyklopedia rachunkowości*. Warszawa: LexisNexis.
- Gmytrasiewicz, M., Karmańska, A. (2002). *Rachunkowość finansowa*. Warszawa: Difin.
- Gmytrasiewicz, M., Karmańska, A., Olchowicz, I. (1998). *Rachunkowość finansowa*. Warszawa: Difin.
- Hendriksen, E.A., van Breda, M.F. (2002). *Teoria rachunkowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Koczar, J. (2012). Polityka rachunkowości a rosyjskie prawo bilansowe. W: H. Żukowska, B. Sawicka, *Zawartość informacyjna polityki rachunkowości. Wybrane problemy*. Lublin: Wydawnictwo KUL.

- Koczar, J. (2016). Uproszczona rachunkowość podmiotów sektora MSP – przykład Federacji Rosyjskiej. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 80 (2), 141–149.
- Micherda, B. (2006). *Podstawy rachunkowości. Aspekty teoretyczne i praktyczne*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nowak, E. (1998). *Rachunkowość. Kurs podstawowy*. Warszawa: PWE.
- Nowak, E. (2016). *Rachunkowość. Zasady i metody*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Olchowicz, I. (2001). *Podstawy rachunkowości*. Warszawa: Difin.
- Палий, В. (2007). *Международные стандарты учёта и финансовой отчётности*. Москва: Инфра-М.
- Соколов, Я., Соколов, В. (2011). *История бухгалтерского учёта*. Москва: Магистр, Инфра-М.
- Walińska, E. (2014). *Rachunkowość finansowa*. Warszawa: Wolters Kluwer.

### **BASIC ACCOUNTING PRINCIPLES – THE RUSSIA CASE**

**Abstract:** *Purpose* – The article aims to answer the question about the place of basic accounting principles in the accounting system in Russia after its political system transformation.

*Design/methodology/approach* – Analysis of the literature on the subject and legal acts, deduction.

*Findings* – The article presents the basic accounting principles and analyses their presence in the contemporary accounting system in Russia.

*Originality/value* – The demonstration of the presence of basic accounting principles in the Russian accounting law currently in force and the presentation of their earlier occurrence in the theory and practice of Russian accounting.

**Keywords:** basic accounting principles, Russian accounting law, accounting system

### **Cytowanie**

Koczar, J. (2017). Stosowanie nadrzędnych zasad rachunkowości w Rosji. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 4 (88/1), 119–126. DOI: 10.18276/frfu.2017.88/1-11.